

Perakendecilik bakkalları kepenk kapatmaya zorlamadan geliştirilmeli

Türkiye Ekonomi Politika Araştırma Vakfı'ın (TEPAV) düzenlediği "Hızlı Tüketim Ürünleri Perakendeciliğinde Dönüşüm ve Sektörün Geleceği" konulu toplantıda, geleneksel perakendeciliğin yıkılmasına izin verilemeyeceği açıklandı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, perakendecilik sektörünün son yıllarda büyük gelişmeler gösterdiğini ancak bu gelişmenin geleneksel perakendeciliği yıkmasına izin verilmemesi gerektiğini belirterek, "Modern perakendecilik gelişirken bakkalların kepenk indirmesine seyirci kalamayız" dedi.

Rekabet Kurulu Başkanı Parlak ise, perakendecilik sektörüne yönelik politika belirlemek üzere kapsamlı bir inceleme başlatacaklarını duyurdu.

Türkiye Ekonomi Politika Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından düzenlenen Hızlı Tüketim Ürünleri Perakendeciliğinde Dönüşüm ve Sektörün Geleceği konulu toplantı düzenlendi. Toplantının açılış konuşmasını yapan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, insanların hipermarketlere pikniğe gidermiş gibi ailece gittiklerini ve yurt çapında her hafta 2 bin dolayında pazar yerinin kurulduğunu belirterek, ancak buna rağmen geleneksel ve modern alışveriş yerleri arasındaki çekişmenin de 100 yıllık tarihi olduğunu hatırlattı. Türkiye'de son 11 yıldaki üç krize rağmen, bu dönemde büyük alışveriş merkezlerinin pazar paylarını yükselttiğini ifade eden Hisarcıklıoğlu, gelecek 10 yılda ise perakendecilerin kaderini, enflasyondaki düşüşün kalıcılığı ve tam üyelik görüşmelerinin seyrinin belirleyeceğini kaydetti.

PERAKENDECİLİĞE İLGİ ARTACAK

Olumlu gelişmelerin tüketim harcamalarını istikrarlı bir şekilde artıracağını vurgulayan Hisarcıklıoğlu, "Yapılan bilimsel araştırmalara göre, tüketim harcamalarının 10 yıl içinde yüzde 100'ün üstünde büyüme ihtimali, yerli ve yabancı sermayenin perakendeciliğe ilgisini daha da artıracak" diye konuştu.

Hisarcıklıoğlu, sektör devlerinin Türkiye'yle ilgilenmesinin rekabetin de giderek keskinleşeceğinin göstergesi olduğunu belirterek, 2004 yılında perakendeciliğe konu olan, özel nihai tüketim harcamalarının, 120 milyar dolar civarında gerçekleştiğini hatırlattı. Hisarcıklıoğlu, pazardaki yerel perakendeciliğin payının hâlâ yüzde 60 olduğuna dikkat çekerek şöyle konuştu:

▲ Türkiye Ekonomi Politika Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından düzenlenen Hızlı Tüketim Ürünleri Perakendeciliğinde Dönüşüm ve Sektörün Geleceği konulu toplantı düzenlendi. Toplanın açılış konuşmasını yapan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, insanların hipermarketlere pikniğe gidermiş gibi ailece gittiklerini ve yurt çapında her hafta 2 bin dolayında pazar yerinin kurulduğunu belirterek, ancak buna rağmen geleneksel ve modern alışveriş yerleri arasındaki çekişmenin de 100 yıllık tarihi olduğunu söyledi.

"Elbetteki geleneksel perakendecilikten, modern perakendeciliğe geçiş doğal ve olması gereken bir süreçtir. Ancak bunun sosyal maliyetleri göz ardı edilerek, bu sürece seyirci kalmak kabul edilemez. Aksi halde mesela modern perakendecilik gelişirken sadece 2005 yılında yaklaşık 45 bin bakkal kepenk indirdiyse buna seyirci kalamayız. 'Ne yapalım serbest piyasa ekonomisinde müşteri tercihi belirleyicidir' deyip, kenara çekilemeyiz. Söz konusu olan çoğu orta yaş grubunda olan 10 binlerce kişinin işsiz kalmasıdır. Piyasa koşullarına yumuşak geçiş yapmamızı sağlayacak öneriler getirerek mekanizmalar kurmalıyız."

Hisarcıklıoğlu, devletin küçük esnafla birlikte hareket etmeye, güç birliğine gitmeye teşvik edecek düzenlemeler yapması ve bu değişim ve dönüşüm sürecinde ayakta kalmaları için destek olması gerektiğini belirterek, ancak küçük esnafın da başta ürün farklılaşmasına gitmek üzere, müşteri memnuniyetini artıracak yenilikler getirmesinin zaruri olduğunu ifade etti.

ÖZEL MARKALARIN OLUMSUZLUKLARI

Hisarcıklıoğlu, önümüzdeki dönemde yaşanacak rekabet nedeniyle, fiyat düzeyleri ve

kar marjlarının gerileyeceğini, bu sebeple küçük ve orta boy perakendecilerin zorlanacağı için birleşmelerin gündeme geleceğine dikkat çekerek, "Rekabet nedeniyle hipermarketler kendi özel markaları ile sunumu artıracaklar. Lakin, burada üzerinde durmamız gereken bu özel markaların çıkaracağı olumsuzluklar. Herşeyden önce bu uygulamalar bazı markalarımızın yok olmasına neden olacaktır. İç piyasada üreticilerin, kendi markaları ile üretim yapmalarını engel olmak ve hipermarketlerin, ödemelerdeki keyfilikleri zamanla bu üreticilerin piyasadan çekilmesine neden oluyor. Türkiye'de markalarımızın yaşatılması ve geliştirilmesi, ayrıca başta gıda olmak üzere sanayimizin yıpratılmaması için gerekli yasal önlemler alınmalıdır" şeklinde konuştu.

Hisarcıklıoğlu, Türkiye, insanların gelir düzeyi Avrupa'dan düşük olmasına rağmen, tüketim eğilimi güçlü bir pazar olduğunu ve organize perakendecilikte kullanılan teknolojinin Avrupa ve ABD'nin kullandığı ile aynı olduğunu belirterek, ancak sektördeki hem yerli hem de yabancı yatırımların önündeki en büyük engelin yasal belirsizlik olduğunu söyledi. "Sektörün rekabetçi ve yatırım odaklı bir yasaya ihtiyacı var" diyen Hisarcıklıoğlu, rekabet koşullarında sağlanacak iyileşme ve maliyetlerin makul seviyelere çekilmesinin perakendecilik sektöründe iyileşme sağlayacağı kanaatinde olduğunu sözlerine ekledi.

▲ Hızlı Tüketim Ürünleri Perakendeciliğinde Dönüşüm ve Sektörün Geleceği konulu toplantısına TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu başta olmak üzere Rekabet Kurumu Başkanı Mustafa Parlak ile TEPAV Başkanı Güven Sak katıldılar.

BEKLE-GÖR YERİNE PRO-AKTİF POLİTİKA

Rekabet Kurumu Başkanı Mustafa Parlak ise, perakende sektörünün hızla gelişiminin yasal düzenlemeler getirilmesi ihtiyacını da doğurduğunu belirterek, son dönemde hem geleneksel perakendeciliği korumak hem de büyük mağazaların çevresel etkilerini kontrol altına almak için bir yasa tasarısının tartışılmaya açıldığını hatırlattı. Sektörde yapılacak düzenlemelerle ilgili olarak, bu düzenlemelerin giriş engelleri oluşturmayacak şekilde gerçekleştirilebilmesi gerektiğini kaydeden Parlak, giriş engellerinin sektörde halen varolan işletmeleri koruyacak ve bu işletmelerin hareketlerini disiplin altına alan potansiyel rekabeti zedeleyeceğini ifade etti.

Parlak, perakendecilikte yaşanan dönüşümün sürdürülebilirliği açısından, dönüşümde kaybedenlerin korunmasının da büyük önem taşıdığını belirterek, "Rekabet Kurumu'nun bundan sonra perakende sektörüne yönelik olarak bekle-gör politikasını değil, muhtemel gelişmeleri öngörerek buna göre inisiyatif alan pro-aktif bir politika izleyecektir. Yakında sektöre yönelik politika belirlemek üzere kapsamlı bir inceleme başlatmayı planlıyoruz" diye konuştu.